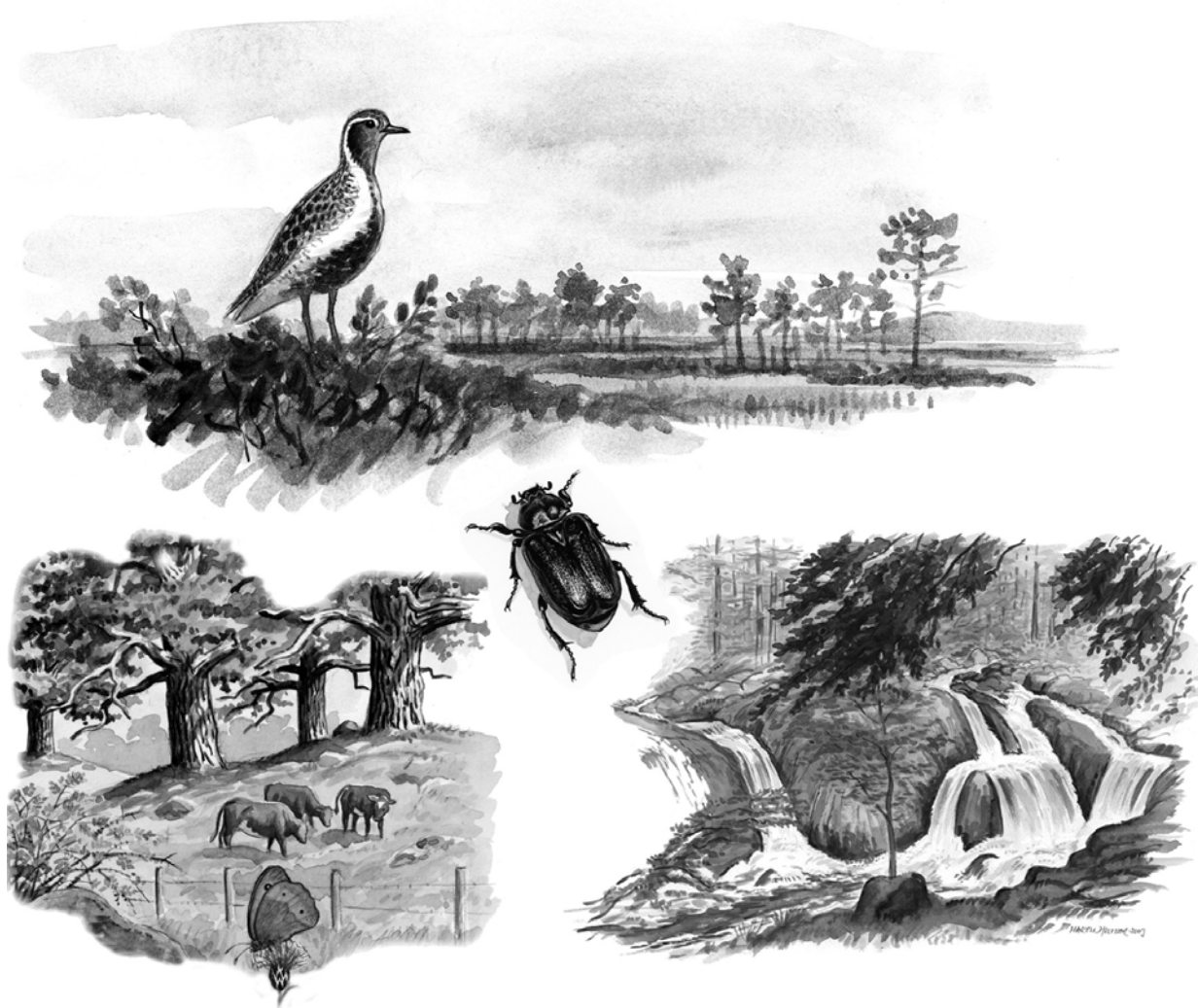

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0520053 Sundsby

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsstyrelsen - www.skogsstyrelsen.se - Telefon 033-17 73 30 vx. –

E-post: region.vast@skogsstyrelsen.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

BEVARANDEPLAN
Fastställd
2005-09-15

Diarienummer:
511-34166-2004

Naturvårdsenheten
Fanny Astholm

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520053 Sundsby

Kommun: Tjörn Områdets totala areal: 362 ha
Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Kontinental

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 1160 - Stora grunda vikar och sund
- 1330 - Salta strandängar
- 6270 - Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*
- 6430 - Högörtssamhällen
- 8220 - Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar
- 8230 - Pionjärvegetation på silikatrika bergytor
- 9080 - Lövsumpskog*
- 9160 - Näringsrik ek eller ek- avenbokskog
- 9190 - Näringsfattig ekskog

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Huvudsyftet med Sundsby är att bevara ett biologiskt mycket värdefullt lövskogsområde.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i januari 2002.

Beskrivning av området

Området utgör ett av länets allra bästa exempel på betade ekhags- och lövskogsmiljöer och variationsrikedom är stor. Här ligger öarna Ängholmen och Hästholmen som kläds av en mosaik av betad lövskog, betad barrskog, strandängar och mer öppna betesmarker.

Ädellövskogarna runt Sundsby säteri hyser en mycket rik kryptogamflora med flera rödlistade arter. Här finns bl.a. almlav *Gyalecta ulmi*, blek kraterlav, *Gyalecta flotowii*, skuggorangelav *Caloplaca lucifuga*, mussellav *Normandina pulchella*, lunglav *Lobaria pulmonaria* samt de på ek växande svamparna ekskin *Aleurodiscus disciformis* och oxtungsvamp *Fistulina hepatica*.

Området har också ett rikt innehåll av naturtyper, vegetationstyper och växtarter som är knutna till naturliga betesmarker. Inom området förekommer allt från fuktiga strandängar till torra näringsrika backar. Bland kärlväxterna hittar man kustarun, stagg, granspira, korallrot, kattfot och vildlin. Området hyser ett rikt fågelliv med bland andra berguv, häger, mindre hackspett och skogsduva. Vintertid uppehåller sig kungsörn och havsörn inom området.

Bevarandemål

- Bevara jätteekarna och ekhagarna och de arter som är knutna till dessa miljöer.
- Bevara en stor och sammanhängande hedekskog i fri utveckling.
- Bevara de åldriga hällmarkstallskogarna och de arter som är knutna till dessa miljöer.
- Bevara de för fågellivet viktiga vattenmiljöerna vid de grunda vikarna intill säteriet.
- Bevara de välhävda strandängarna och här bibehålla förutsättningar för flora och fauna beroende av kortbetade strandängar.
- Bevara och tydliggöra viktiga kulturhistoriska drag och lämningar i säterimiljön. Det innebär bl a att den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen bevaras, de öppna ytorna hävdas så att igenväxning förhindras, igenväxande betesmarker restaureras, stengärdesgårdar, torpmiljöer, äldre vägsträckningar och andra kultur-lämningar får en skötsel så att de blir väl synliga i landskapet.
- Förbättra tillgängligheten genom upprustning av befintliga stigar och leder, uppskytning samt besökarinformation. En plan för handikappsan-passning tas fram.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägarförhållanden

Privat och stiftelse.

Vad kan påverka negativt

Följande regleras av reservatsföreskrifterna:

- Uppförande av byggnader, vägar och annan exploatering.
- Avverkning av lövträd, röjning och plantering av skog.
- Bortförande av död ved.
- Tåktverksamhet.
- Kemisk och biologisk bekämpning.
- Kalkning och gödning.
- Införande av främmande växt- och djurarter.
- Framförande av motordrivna fordon.

Annat som kan påverka negativt:

- Minskad hävd med efterföljande igenväxning är ett vanligt problem i värdefulla odlingsmiljöer.
- Avskningsmedel som innehåller avermectiner kan skada den dynglevande faunan.
- Inträngande gran i lövskogsområden.
- Luftföroreningar, främst bilavgaser från angränsande större vägar, kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar.
- Ett ökat kvävenedfall som kan förändra artsammansättningen bland epifyter och i fältskikt. I delar av landet kan även sur nederbörd påverka förutsättningarna för många arter.

Bevarandeåtgärder

Området är skyddat som naturreservat och bör skötas enligt fastställd skötselplan.

Skogsmarken i slutna, mogna bestånd lämnas till fri utveckling. Skogsmark av hagmarkskaraktär liksom parkträd hävdas i syfte att bevara och öka förutsättningarna för en hög biologisk mångfald. Kulturhistoriskt viktiga drag i den rumsliga strukturen och den historiska markanvändningen upprätthålls genom bete eller åkerbruk. Ur flora- och faunasynpunkt är det viktigt betesmarker hävdas.

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Bevarandestatus

Variérande. Vissa områden har god bevarandestatus medan andra är starkt behov av restaurerings- och eller löpande hävdåtgärder.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Hultengren, S. 1989: Ängar och hagar på Tjörn. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1989:3.

Hultengren, S., Martinsson, P.-O. 1989: Lövskogar i Tjörns kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1989:7.

Hultengren, S., Olsson, K. 1995: Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, rapport 1995:21. ISSN 1104-487X.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1979: Skötselplan för naturvårdsområdet Stigfjorden. Beslut 1979-04-14.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

1160 Stora grunda vikar och sund

Beskrivning: Stora grunda vikar och sund med begränsat inflytande av sötvatten. Dessa habitatkomplex är ofta skyddade från kraftiga vågor samt innehåller olika typer av sediment och substrat med artrika bentiska djur- och växtsamhällen. Gränsen för grunt vatten kan definieras genom närvaro av ålgräs- eller natesamhällen och maxdjupet utgörs av de fastsittande makrovegetationens nedersta djuputbredning (enskild planta gäller). Vid begränsad fältkänedom om vegetationens utbredning samt vid frånvaro av vegetation sätts gränsen för habitatet vid 10 m djupkurvan. Vikarna är större än 25 ha. Avgränsning mot land går vid medelhögvattennivån utom när substratet utgörs av ler och sandbottnar som delvis blottar (1140), då börjar habitatet vid 1140:s nedre gräns, den lägsta lågvattennivån. Muddring kan ha förekommit i habitatet.

Bevarandemål:

Areal:
-Arealen stora grunda vikar och sund ska vara minst X hektar.

Struktur och funktion:
-Arealen ålgräsbevuxen botten ska vara minst X hektar och ålgräs ska finnas ner till minst Y meters djup.
-Halten totalkväve, totalfosfor resp. klorofyll a ska uppfylla minst "God ekologisk status" enligt vattendirektivet.
-Täckningsgraden av flytande trådalger ska inte öka och är under sommaren högst 30 % i minst 90 % av vikarna.
-Täckningsgraden av vass/säv ska inte öka mer än X(10) %.

Typiska arter:
-Utbredningen av typiska arter av makroalger ska bibehållas eller öka i minst 90 % av arealen.
-Antal häckande par av typiska fågelarter som använder naturtypen vid födosök ska vara konstant eller öka.
-(Mål för typiska arter av bottenfauna enligt bedömningsgrunder för kust och hav är ej klart.)
-(Mål för typiska arter av ryggradslösa djur på biogena rev är ej klart.)

Negativ påverkan: Förutom de för området beskrivna generella hoten kan detta också medföra en negativ påverkan:
-Drivande algmattor, oftast bestående av fintrådiga alger (orsakas av övergödning). Algmattorna ger upphov till syrgasbrist, utsöndrar giftiga ämnen, hindrar fisk att söka föda samt hindrar evertebrater med planktoniska larvstadier att bottenfälla.
-Muddringar och andra verksamheter som omlagrar eller skadar bottenarna (framför allt ålgräsängarna).
-Sandtäkt.
-Framförandet av vattenskotrar eller liknande. Förutom att ljudet stör fågellivet påverkas bottenarna och dess invånare negativt av utsläppen och uppgrumlingen som blir i dessa grunda områden.

Bevarandeåtgärder: Tillförseln av näringsämnen behöver minska för att en gynnsam bevarandestatus ska kunna upprätthållas på längre sikt.

Bevarandestatus: Skrivs efter att basinventeringen genomförts.

Uppföljning:

Uppföljning föreslås ske i två nivåer. En grundnivå med flygbildstolkning av strukturer och funktioner som berör alla objekt, samt ett stickprov av habitatet utanför de utpekade objekten. Om indikation på eutrofiering märks i denna uppföljning sker uppföljning av typiska arter i det berörda objektet.

Uppföljning av areal följs med glesa intervall (vart 24:e år), samt vid eventuell exploatering eller tillkomst (Granath 1997).

I alla objekt följs indikation för bevarandemålet om vattenkvalitet genom indikatorerna snabb vasstillväxt och/eller stor utbredning av flytande trådalger. Täckningsgrad av vass, flytande fintrådiga alger, samt areal öppen vattenyta som ej är bevuxen med övervattensväxter (helofyter), samt täta bladvassbestånd följs med hjälp av digitaliserade flygbilder tagna på låg höjd (Granath 1997). Täckningsgrad av digitaliserade bilder analyseras i programmet Sigma Scan enligt metod som används vid Kristinebergs laboratorium. Syftet är att genom dessa indikatorer fånga upp eutrofiering av habitatet. Samtliga objekt följs enligt denna metod vart 6:e år.

Vattenkvalitet mäts som regel ej i de utpekade objekten utan i intilliggande referenslokaler som övervakas inom vattendirektivet. Dessa lokaler analyseras enligt metodik i Handbok Miljöövervakning (Naturvårdsverket 1999 intensiv övervakning), Den vattenkemiska analysen mäter följande parametrar: totalkväve, totalfosfor, samt klorofyll. Gränsvärden för habitatet korreleras med befintligt system för bedömningsgrunder av kust och hav samt med vattendirektivets gränsvärden.

Typiska häckfågelarter som födosöker i habitatet följs med hjälp av befintliga omdrev inom inventering av häckande kustfåglar som pågår i de flesta län (Naturvårdsverket 1998), samt kartering av häckfåglar i strandängshabitat (1310, 1330, 1630) med punktlinjetaxering (Naturvårdsverket 1978). Kustfågelinventeringsmetoden modifieras så att de utpekade N2000-habitaten avgränsas som redovisningsenheter. Ytterligare modifieringsförslag är att antalet inventeringsbesök begränsas till två per inventeringsår.

1330 Salta strandängar

Beskrivning: Strandängar och strandbetesmarker påverkade av saltvatten med salinitet vanligen över 15 promille. Flora och fauna varierar beroende på bl.a. underlag och hävdhistorik, men är präglad av antingen pågående traditionell hävd eller tidigare hävd. Arter som indikerar hävdkontinuitet skall finnas. Naturtypen är i allmänhet helt öppen, men enstaka träd och buskar kan förekomma. Strandhabitatet avgränsas mot havet vid lägsta lågvattennivån. Karaktäristiskt är inslaget av saltrikta fläckar (saltbrännor) som uppstått genom att vatten efter översvämningar avdunstat. Växt- och djursamhällena har speciella anpassningar till hög salthalt. Strandängarna är viktiga fågellokaler.

Bevarandemål: Areal:
-Arealen salta strandängar ska vara minst X hektar.

Struktur och funktion:
-Minst 95 % av arealen ska vara avbetad varje år vid vegetationsperioden slut.
-Arealen skonor och saltfrätor minskar inte mer än X %.
-Minst 80 % av vattenstranden ska vara s.k. "blå bård", d.v.s. vass/havssäv/rörflen ska inte förekomma på landstranden i täta bestånd (högst 10 m²).
-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i välhävdade landskap ska vara högst X %.

Typiska arter:
-Förekomsten av typiska kärlväxter (kustarun mfl) ska bibehållas eller öka.
-Antal häckande par av typiska fågelarter som använder naturtypen vid födosök ska vara konstant eller öka.

Negativ påverkan: Se områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning: Se tillsvaret på den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6270 Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning: Generellt artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra–friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter skall finnas.

Bevarandemål: Areal:
- Arealen artrika silikatgräsmarker ska vara minst x hektar eller öka.

Struktur och funktion:

- Minst 95 % av arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett).
- Negativa indikatorarter ska inte förekomma med mer än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, samt blommande exemplar av grenrör, hundäxing och hässlebrodd).
- Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara mellan x och y %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).
- Antalet hamlade (lövtuktade) träd ska vara minst x stycken.
- Antalet grova träd ska vara minst x stycken och antalet ihåliga träd ska vara minst x stycken.

Typiska arter:

- Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxtarterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

Negativ påverkan: Se områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6430 Högörtssamhällen

Beskrivning: Naturtypen utgår.

Bevarandemål:

Negativ påverkan:

Bevarandeåtgärder:

Bevarandestatus:

Uppföljning:

8220 Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar

Beskrivning: Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar förekommer ofta i anslutning till naturtypen 8230 (pionjärvegetation på silikatrika bergytor). Naturtypen är vanlig i Sverige och dess främsta naturvårdsintresse ligger i dess roll som livsmiljö för t.ex. lavar och rovfåglar. Naturtypen är känslig för slitage.

Naturtypen kommer eventuellt att utgå.

Bevarandemål: Areal:
-Arealen klippvegetation på silikatrika bergssluttningar ska vara minst X ha.

Struktur och funktion:
-Andelen vegetationsfri mark (exkl. skorplavar) ska inte minska mer än X %.
-Träd- och busktäckningen ska understiga X % och ska inte öka mer än Y(30) %.
-Bergyta som är obeskyddad av träd under större delen av dagen ska inte minska mer än X(10) %.

Typiska arter:
-Förekomsten och täckningsgraden av typiska lavar och kärlväxter ska bibehållas eller öka, d.v.s. det ska finnas minst X st av de typiska arterna i minst Y av provytorna.

Negativ påverkan: Se områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

8230 Pionjärvegetation på silikatrika bergytor

Beskrivning: Tidvis mycket torra, silikatrika bergytor med pionjärvegetation som domineras av fetbladsväxter, mossor och lavar. Naturtypen är i regel beroende av bete. Den anknyter till naturtypen klippvegetation på silikatrika bergssluttningar. Det är en relativt vanlig naturtyp som förekommer i hela landet. Naturtypen förekommer spritt i området och arealen är troligen överskattad.

Bevarandemål: Areal:
-Arealen pionjärvegetation på silikatrika bergytor ska vara minst X hektar.

Struktur och funktion:
-Träd- och busktäckningen ska understiga X (5) %.
-Minst 95 % av arealen ska vara välhävdad varje år vid vegetationsperioden slut.

Typiska arter:
-Förekomsten och täckningsgraden av typiska lavar och kärlväxter ska bibehållas eller öka, d.v.s. det ska finnas minst X st av de typiska arterna i minst Y av provytorna.

Negativ påverkan: Se områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9080 Lövsumpskog*

Beskrivning: Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäcken och i vissa fall även på torvmark av lövkärrstorv/vasstorv. Trädsiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) med undantag av fjällbjörk utgör minst 50% av grundytan. I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädsiktet ofta av klibbal och ibland ask. Längre norrut finns mest gråal och glasbjörk och allra längst i norr även asp. Videarter kan förekomma i både träd- och buskskikt. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen. Naturtypen är känslig för skogsbruk och förändrad hydrologi.

Ett litet område med naturtypen finns i områdets norvästra del (resrvatets skötselområde 7). Här växer bla arter som skärmstarr, skogsskräppa, bäckbräsmå, långsvingel och stor häxört.

Bevarandemål: Areal
- Arealen lövsumpskog ska vara minst x ha.

Struktur och funktion:

- Lövträdsandelen ska vara minst x % varav andelen beteskänsliga lövträdsarter (säl, rönn och asp) ska vara minst x %.
- Sumpskogar ska ha en ostörd hydrologi. Det ska inte finnas diken med avvattnande effekt.
- Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/5.)

Typiska arter

- Minst x av de typiska kärlväxterna (skärmstarr, bäckbräsmå m.fl.) ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: - Dikning.

Se även områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9160 Näringsrik ek eller ek- avenbokskog

Beskrivning: Naturtypen förekommer på torr-fuktig jord, ofta mullrik brunjord. Den underliggande jordarten kan antingen bestå av lera, silt eller grövre, silikatrika jordarter. Naturtypen ligger ofta i sänkor, dalbottnar eller nära vattendrag och i dess miljöer kan gleyhorisonter förekomma i jordmånsprofilen. Inslag av andra lövträd, ofta alm, ask, lind, lönn och hassel kan förekomma. Känslig för igenväxning eftersom naturtypen ofta är ett succesionsstadium, igenväxande hagmark. Vissa ekar som har stått solexponerat är extra känsliga för igenväxning.

I den nordvästra delen finns ett område med skalgrusförekomst som gett mer näringsrika förhållanden. Här finns äldre gles ekskog som tidigare varit betad. Fältskiktet är rikt med skogsbingel, blåsipppa, lundslok, stor blåklocka och stinksyska. Bland mossor kan västlig hakmossa, lundpraktmossa och kranshakemossa nämnas. Även svamp- och lavfloran är rik med blå oxtungesvamp, lunglav, mussellav och gryinig lundlav.

Bevarandemål:

Areal:

- Arealen näringsrik ekskog ska vara minst x ha.

Struktur och funktion:

- På minst x (90) % av arealen ska andelen nyckelarter (ek) i trädskiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och finnas i minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.
- Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.
- Förnygring av nyckelarter i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.
- Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.
- Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha.
- Gran, liksom trädslag av utländskt ursprung får inte förekomma i naturtypen.
- Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)
- Vedartad igenväxningsvegetation högre än 2 m får inte förekomma inom en radie av 2 m från trädkronornas yttergräns vid mer än x % av de spärrkroniga träden.
- Det ska finnas minst x antal träd som vuxit upp i välhävdade landskap i minst x (90) % av området. Av dem ska minst x stycken vara vitala.

Typiska arter:

- Minst x av de typiska vedsvamparterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska lavarerna (lunglav, mussellav m.fl.) ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska kärlväxterna (skogsbingel m.fl.) ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: Se områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9190 Näringsfattig ekskog

Beskrivning: Ekskogar ofta med inslag av vårtbjörk, rönn och asp på näringsfattiga, ofta sura, sandiga och podsolerade jordar. Markerna är ofta hedartade, s.k. "hedeskog". Ibland är träden senvuxna, låga och knotiga (s.k. krattskog). Buskskiktet är glest, ofta med brakved och rönn.

Det är viktigt med kontinuitet i trädskiktet, ek skall finnas i varierande åldrar inklusive gamla träd. Död ved i form av grenar, torrträd, hålträd och lågor är viktiga substrat för lavar, mossor, svampar, insekter och landmollusker. Gamla och/eller grova träd av olika trädslag är också en viktig faktor. Den naturliga dynamiken omfattar exempelvis stormfällning och insektsangrepp.

Finns inom ett område i nordväst som tidigare varit betad utmark. Här finns mycket blåbär, kruståtel och kaprifol.

Bevarandemål:

Areal:

- Arealen näringsfattig ekskog ska vara minst x ha.

Struktur och funktion:

- På minst x (90) % av arealen ska andelen nyckelararter (ek) i trädskiktet utgöra minst x (50) % i alla skikt och det ska finnas minst två skikt, där den undre skikthöjden är högst 1/2 av den övre.
- Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.
- Föryngring av nyckelararter i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området. Fördelningen av nyckelararter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.
- Det ska finnas minst x st grova och/eller gamla träd per ha.
- Gran, liksom trädslag av utländskt ursprung får inte förekomma i naturtypen.
- Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved ska vara minst 1/5)

Typiska arter:

- Minst x av de typiska vedsvamparterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.
- Minst x av de typiska kärlväxterna (blåbär, kaprifol m.fl.) ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: Se områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se områdesnivå.

Bevarandestatus: Se områdesnivå.

Uppföljning:

Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
